

مجموعه مباحث اخلاقی

اخلاص شرط الهام خاص

استاد معظم

حضرت آیت الله یثربی کاشانی «دامت برکاته»

۱۰ بهمن ماه ۱۳۸۶

۲۱ محرم الحرام ۱۴۲۹

تکثیر این جزوه

با رعایت محتوا، حفظ امانت در نقل و ذکر مأخذ مجاز است

الحمد لله رب العالمين وصلى الله على سيدنا محمد وآله الطاهرين ولعنة الله
على أعدائهم أجمعين .

«اللَّهُمَّ أَلْهِمْنَا طَاعَتَكَ وَجَنِّبْنَا مَعْصِيَتَكَ وَيَسِّرْ لَنَا بُلُوغَ مَا نَتَمَنَّى مِنْ
إِبْتِغَاءِ رِضْوَانِكَ وَأَحْلِلْنَا بُحْبُوحَةَ جَنَابِكَ وَأَقْشَعْ عَنَّا بَصَائِرِنَا سَحَابِ
الْإِزْتِيَابِ وَاكْشِفْ عَنَّا قُلُوبِنَا أَغْشِيَةَ الْمِرْيَةِ وَالْحِجَابِ وَأَزْهِقِ الْبَاطِلَ
عَنَّا ضَمَائِرِنَا وَاتَّبِثِ الْحَقَّ فِي سَرَائِرِنَا فَإِنَّ الشُّكُوكَ وَالظُّنُونِ لَسَوَاقِحُ
الْفِتَنِ وَمُكَدَّرَةٌ لِصَفْوِ الْمَنَاحِ وَالْمِنَنِ»^(١) .

بارالها! طاعت و بندگیت را بر قلب ما الهام کن و ما را از عصیان دور ساز و راه
وصول به مقام رضای خود را که آرزومند آن هستیم بر ما آسان گردان . و ما را
در میان بهشت ، منزل کرامت کن و از چشم بصیرت و دل‌های آگاه ما ابرهای
تاریک و پرده‌های ظلمانی شک و ریب را دور ساز و پرده‌های دلی و کور
دلی را از دل‌های ما بر طرف کن ، و نابودن گردان باطل را از نهادهای ما و پایدار
کن حق را در باطنهای ما ، پس به راستی تردیدها و گمانها ، فتنه‌ها را بارور
می‌کنند و بخششها و نیکیهای خالصت را تیره و تار می‌کنند .

۱- مناجات خمسة عشر، مناجات المطيعين لله .

پکیده سخن؛

در جلسات گذشته درباره الهام مطالبی بیان نمودیم و با استفاده از آیات و روایات به این نتیجه رسیدیم که الهام بر دو گونه می‌باشد؛ «الهام عام و الهام خاص».

خداوند متعال قدرت تشخیص خیر از شر و تمییز خوب از بد را به فراخور استعداد هر موجودی در نهاد او به ودیعه نهاده است. انسانها نیز از این قاعده مستثنی نمی‌باشند و با قدرت عاقله و درآگاه‌ای که خداوند متان به آنان بخشیده است توان شناخت منافع و مضار، و نیکی و بدی را دارا می‌باشند. به این قدرت شناخت که فراگیر می‌باشد و تمام موجودات از آن بهره‌مند هستند «الهام عام» می‌گویند.

آیات ۸ و ۹ سوره مبارکه شمس به خوبی مؤید این مطلب است.

﴿فَالهَمَّهَا فَجُورَهَا وَتَقْوَاهَا * قَدْ أَفْلَحَ مَنْ زَكَّاهَا﴾^(۱).

سپس فجور و تقوا (شر و خیرش) را به او الهام کرده است * که هر کس نفس خود را پاک و تزکیه کرد رستگار شد.

اما الهام خاص، همانند الهام عام فراگیر نمی‌باشد و خداوند متعال این

نوع از الهام را فقط به بندگان برگزیده خویش بخشیده است.

۱- سوره شمس، آیات ۹-۸.

این الهام به بندگان مطیع و فرمانبرداری عطا می‌شود که طعم شیرین اطاعت و عبادت را چشیده‌اند. فقط چنین بندگانی می‌توانند از خداوند متّان، تقاضا و درخواست «الهام خاص» نمایند و البتّه خداوند هم به تقاضای آنان پاسخ مثبت می‌دهد و در تمام شئون زندگی آنان را هدایت و راهنمایی می‌نماید. گونه‌ای از این الهام خاص اعطای یقین است. خداوند متعال به بندگان شایسته خود قدرت و نیروی یقین عطا می‌نماید. در این زمینه امیرالمؤمنین علیه السلام می‌فرمایند:

«إذا أراد الله بعبد خيراً فقهه في الدين وألهمه اليقين»^(۱).

آنگاه که خداوند خیر بنده‌ای را بخواهد فهم دین و یقین به او عطا می‌نماید.

درس آموزی از حضرت یوسف علیه السلام؛

تاریخ زندگانی بشر از حضرت آدم علیه السلام تا به امروز شاهد افراد فراوانی است که در پرتو عبادت الهی و اطاعت از فرامین حضرت حقّ (سبحانه و تعالی) به صفای درون و طهارت باطنی دست یافته و در معرض پرتوی نور الهام خاص قرار گرفته‌اند. گرچه تمام انبیاء علیهم السلام از این نوع الهام برخوردار بوده‌اند اما خداوند متعال از حضرت یوسف علیه السلام به عنوان نمونه برخوردار می‌نماید. الهام خاص نام می‌برد. خداوند تبارک و تعالی با بیان داستان حضرت

۱- مستدرک الوسایل، جلد ۱۱ صفحه ۱۹۹.

یوسف عَلَيْهِ السَّلَامُ و دعوت انسانها به تأمل و دقت در آیات مربوط به داستان ایشان، چگونگی دست یابی به الهام خاص را به ما آموزش داده است. خداوند متعال در این باره می‌فرماید:

﴿وَلَقَدْ هَمَّتْ بِهٖ وَهَمَّ بِهَا لَوْلَا اَنْ رَّآیْ بُرْهَانَ رَبِّهٖ كَذٰلِكَ لِنَصْرِفَ عَنْهُ السُّوْءَ وَالْفَحْشَآءَ اِنَّهٗ مِنْ عِبَادِنَا الْمُخْلِصِيْنَ﴾^(۱).

آن زن قصد او کرد، و او نیز - اگر برهان پروردگارا نمی‌دید - قصد وی می‌نمود. این چنین کردیم تا بدی و فحشاء را از او دور سازیم، چراکه او از بندگان مخلص ما بود.

آیه فوق با «لام» قسم و حرف «قد» که به معنای تحقیق است آغاز شده، که همراهی این دو حرف در ادبیات عرب نشان دهنده تأکید مضاعف و حاکی از حتمی بودن موضوعی است که بعد از آن می‌باشد.

حضرت یوسف عَلَيْهِ السَّلَامُ در اوج دوران جوانی بسیار زیبا و خوش سیما بود به نحوی که ملکه مصر و تمام زنان اشراف خواهان و طالب او بودند. هنگامی که ملکه مصر به او اظهار تمایل نمود فقط لطف الهی شامل حضرت یوسف عَلَيْهِ السَّلَامُ شد و برهان الهی به فریاد او رسید که در دام زلیخا گرفتار نشد. برهان خداوند چنان یقینی در دل حضرت یوسف عَلَيْهِ السَّلَامُ ایجاد نموده بود که او را از معصیت دور نگه داشت.

۱- سوره یوسف، آیه ۲۴.

خداوند متعال در رابطه با او می‌فرماید: این ما بودیم که بدی و فحشاء را از یوسف عَلَيْهِ السَّلَامُ دور ساختیم؛ زیرا او به یقین رسید و برهان ربّ را مشاهده کرد و خداوند متعال او را از معصیت دور ساخت.

اخلاص، علّت الهام فاص؛

حال پرسش مهم این است که حضرت یوسف عَلَيْهِ السَّلَامُ چگونه برهان الهی را مشاهده کرد؟ به عبارت دیگر او چگونه به چنین یقین محکمی دست یافت که از دل آتش گناه سالم بیرون گریخت؟

خداوند متعال این سؤال را در جمله پایانی آیه این گونه پاسخ می‌دهد:

﴿إِنَّهُ مِنْ عِبَادِنَا الْمُخْلَصِينَ﴾^(۱).

او از بندگان مخلص ما بود.

این آیه علّت دسترسی حضرت یوسف عَلَيْهِ السَّلَامُ به یقین را، اخلاص می‌داند. از طرف دیگر این مطلب را هم می‌دانیم که ذکر و بیان علّت، دلالت بر تعمیم می‌کند؛ به این معنا که این مقام مخصوص حضرت یوسف عَلَيْهِ السَّلَامُ نیست و هر کس که قدم در راه اخلاص بگذارد و خداوند متعال را خالصانه عبادت و اطاعت نماید، خداوند نیز به او یقین عطا می‌فرماید.

۱- سوره یوسف، آیه ۲۴.

درخواستهای امام علیه السلام؛

با ذکر این مقدمه بسیار مناسب است که قدری در فرازهای مناجات امام سجّاد علیه السلام تأمل نماییم.

«اللَّهُمَّ اَلْهَمْنَا طَاعَتَكَ وَجَنَّبْنَا مَعْصِيَتَكَ وَيَسِّرْ لَنَا بُلُوغَ مَا نَتَمَنَّى مِنْ اِبْتِغَاءِ رِضْوَانِكَ وَاخْلِلْنَا بِحُبُوْحَةِ جَنَانِكَ».

بارالها! طاعت و بندگیت را بر قلب ما الهام کن و ما را از عصیان دور ساز و راه وصول به مقام رضای خود را که آرزومند آن هستیم بر ما آسان گردان. و ما را در میان بهشت، منزل کرامت کن.

در این قسمت از نیایش، امام زین العابدین علیه السلام اطاعت و دوری از معصیت و ورود و سکونت در جنت الهی را از خداوند متعال درخواست می نمایند و از محضر حضرت حق متعال می خواهند که اسباب آن را فراهم نماید.

در فراز بعدی مناجات، امام علیه السلام مسیر رسیدن به این خواسته خود را تبیین نموده و آن را از خداوند درخواست می کنند.

«وَأَقْشَعِ عَن بَصَائِرِنَا سَحَابَ الْاِزْتِيَابِ وَاكْشِفِ عَن قُلُوبِنَا اَغْشِيَةَ الْمُرِيَةِ وَالْحِجَابِ وَازْهِقِ الْبَاطِلَ عَن صَمَائِرِنَا وَاثْبِتِ الْحَقَّ فِي سَرَائِرِنَا».

از چشم بصیرت و دل‌های آگاه ما ابرهای تاریک و پرده‌های ظلمانی شک و ریب را دور ساز و پرده‌های دو دلی و کور دلی را از دل‌های ما بر طرف کن، و نابودگردان باطل را از نهادهای ما و پایدار کن حق را در باطنهای ما.

از منظر امام سجاد علیه السلام برای دست یابی به الهام خاص و رسیدن به لقاء الهی این سه مرحله باید طی شود؛

۱- ابرهای شک و تردید از برابر دیدگان پراکنده و متفرّق شود؛ (قشع) در لغت به معنای پراکنده و متفرّق شدن است^(۱). باید از خداوند متعال در خواست نماییم که ابرهای شک و شبهه از آسمان ذهن و جانمان پراکنده شود و رخت بر بندد.

۲- از دلها و قلبها پرده‌های کور دلی و تردید مرتفع گردد؛

۳- زشتیها و نادرستیها از وجود بیرون رود و جای خود را به خوبیها و درستیها بدهد.

ریشه‌یابی فتنه‌ها؛

پس از بیان نکات فوق، امام سجاد علیه السلام به نکته‌ای اساسی و مهم اشاره فرموده خمیر مایه تمام کژی‌ها را ذکر می‌کنند.

«فَإِنَّ الشُّكُوكَ وَالظُّنُونَ لَوَاقِحُ الْفِتَنِ».

به درستی که تردیدها و گمانها، فتنه‌ها را بارور می‌کند.

۱- کتاب العین، جلد ۱ صفحه ۱۲۵.

شک، شبهه و تردید مایه و ماده انعقاد نطقه فتنه و آشوب می‌باشد. هر حادثه و فتنه‌ای که در مملکت ذهن آدمی ایجاد شود ریشه و ماده اصلی آن تردیدها و شبهات است.

اگر به زندگی انسانهای گمراه و منحرفی که در پیرامون ما زندگی می‌کنند بنگریم، در می‌یابیم که ریشه و منشأ انحراف و فساد آنان، شبهات و شکهایی است که در زمان شکل‌گیری شخصیت آنها در مسیر زندگی آنان قرار گرفته است.

امیرالمؤمنین علیه السلام در این زمینه می‌فرمایند:

«إِنَّمَا بَدَأَ وَقُوعَ الْفِتَنِ أَهْوَاءُ تَتَّبِعُ وَأَحْكَامُ تَبْتَدِعُ»^(۱).

همانا آغاز پدید آمدن فتنه‌ها، پیروی خواهشهای نفسانی و نوآوری در احکام الهی است.

وظیفه بسیار مهم بر دوش روحانیونی که در مسیر تحصیل علوم دینی هستند و مشغول تعلیم و تعلم می‌باشند، این است که شک‌ها و شبهه‌هایی را که در اذهان مردم به خصوص جوانان و نوجوانان شکل گرفته است را بزاند. لازمه انجام چنین تکلیفی این است که ابتدا خود ما به درجه‌ای از توان علمی و قدرت تجزیه و تحلیل مطالب رسیده باشیم که ورود، تعدد و اشکال مختلف شبهات از یک سو، و زیبا سخن گفتن شبهه افکنان از سوی دیگر ما را درمانده

۱- نهج البلاغه، خطبه شماره ۵۰.

و متوقف نکند .

دومین اثر سوء شک و شبهه ، که وجود مقدّس امام سجاد علیه السلام به آن اشاره می‌کنند . تیره و تار شدن زمینه‌ی عنایات و بخششهای خاصّ حضرت حقّ ، برای بندگان است .

«وَمُكَدَّرَةٌ لِّصَفْوِ الْمَنَاحِ وَالْمِنِّ» .

[بارالها ، تردیدها و گمانها] بخششها و نیکیهای خالصت را تیره و تار می‌کنند .

هنگامی که نعمات الهی به وسیله‌ی تردیدها غبار آلود گردد دیگر ذهن آنها را تشخیص نمی‌دهد و در نتیجه نمی‌توانیم از آنها استفاده کنیم ؛ به عبارت دیگر تاریک شدن نعمتهای الهی ، موجب عدم نور افشانی آنها می‌گردد و همین امر ما را از هدایت به وسیله‌ی این نعمات محروم می‌گرداند .

راههای دست یابی به اخلاص ؛

با توجّه به مطالب بیان شده و فرازهای نورانی و روشن نیایش امام سجاد علیه السلام به این نتیجه بسیار مهمّ دست می‌یابیم که اگر خواهان دست یابی به مقام یقین و مشاهده‌ی برهان الهی می‌باشیم باید نخست به قوانین الهی ملتزم باشیم و عبادت خالصانه و اطاعت از فرامین خداوند متعال را سر لوحه‌ی برنامه‌ی زندگی خویش قرار دهیم .

ناگفته پیدا است که برای رسیدن به هر هدفی ابتدا باید مقدمات رسیدن به آن هدف و مسیر حرکت را شناخت. آرزوی دستیابی به مقام خلوص نیز از این قاعده مستثنی نیست. برای قرار گرفتن در مقام خلوص سه راه بیشتر پیش روی ما نیست:

۱- ترس و هراس از عقاب و عذاب الهی؛ ما انسانهای عادی معمولاً از بیم عقوبت اخروی به احکام الهی ملتزم و پایبند هستیم پس یکی از انگیزه‌های خلوص، ترس از عذاب می‌باشد. خداوند متعال در این زمینه می‌فرماید:

﴿فَإِذَا رَكِبُوا فِي الْفُلِكِ دَعُوا اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ﴾^(۱).

هنگامی که سوار بر کشتی شوند، خدا را با اخلاص می‌خوانند (و غیر او را فراموش می‌کنند).

البته مثال کشتی، مثالی است که خداوند برای بیان یکی از صفات و روحیات بشر بیان فرموده است. طبع بشر این‌گونه است که هرگاه امیدش از همه جا قطع شود و خود را یگه، تنها و ناتوان در وسط مهلکه ببیند، رو به سوی قدرت لا یزال و نامتناهی آورده با تمام اخلاص خدا را می‌خواند و عبادت می‌کند.

۲- امید به پاداش اخروی و بهره مندی از نعمتهای بهشتی؛ یکی دیگر از عوامل التزام و پایبندی به احکام الهی و در نتیجه خلوص در عبادت، امید

۱- سوره عنکبوت، آیه ۶۵.

به بهره مندی از نعمتهای بهشتی است .

خداوند متعال در این باره می‌فرماید :

﴿وَعَدَ اللَّهُ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا وَمَسَاكِنَ طَيِّبَةً فِي جَنَّاتِ عَدْنٍ وَرِضْوَانٌ مِنَ اللَّهِ أَكْبَرُ ذَلِكَ هُوَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ﴾^(۱) .

خداوند به مردان و زنان با ایمان ، باغهایی از بهشت وعده داده که نهرها از زیر درختانش جاری است ، جاودانه در آن خواهند ماند و مسکن‌های پاکیزه‌ای در بهشت‌های جاودان (نصیب آنها ساخته) و (خشنودی) و رضای خدا (از همه اینها) برتر است ، و پیروزی بزرگ همین است .

۳ - عشق و ارادت به خداوند به جهت اینکه او تنها موجود شایسته پرستش است ؛ مهمترین و بالاترین انگیزه خلوص و عبادت الهی دوستی و عشق به ذات اقدس ربوبی است . گروهی از بندگان برگزیده و شایسته خداوند از ترس دوزخ و به طمع نعمتهای بهشت ، خدا را عبادت نمی‌کنند ؛ بلکه آنان خداوند را دوست دارند و به همین دلیل فرمانبردار او هستند .

امام صادق علیه السلام می‌فرماید :

«قوماً عبدوا الله حباً»^(۲) .

گروهی خداوند را عبادت می‌کنند ؛ زیرا او را دوست می‌دارند .

۱- سوره توبه ، آیه ۷۲ .

۲- بحار الانوار ، جلد ۶۷ صفحه ۲۳۶ .

کسانی که مفهوم عبودیت و ربوبیت را دریافته‌اند و حدّ و جایگاه خداوند و خود را شناخته‌اند، به خداوند متعال عشق می‌ورزند و تمام خواسته‌های خود را با خواسته‌های خداوند تطبیق می‌دهند. اراده و خواستی به جز اراده او ندارند و هر چه که نزد خداوند ناپسند باشد را بد و ناپسند می‌دارند و از همه چیز به جز خداوند دل می‌برند.

امام صادق علیه السلام می‌فرماید:

«هل الدين إِلَّا الحب»^(۱).

آیا دین جز دوستی چیز دیگری است؟

و در سخنی دیگر می‌فرماید:

«إِنِّي أَعْبُدُ اللَّهَ حُبًّا لَهُ وَهَذَا مَقَامٌ مَكْنُونٌ لَا يَمْسُهُ إِلَّا الْمُطَهَّرُونَ»^(۲).

من خداوند را فقط به خاطر این که دوست می‌دارم عبادت می‌کنم. این مقام، جایگاه ویژه‌ای است که جز پاکان نمی‌توانند به آن دست یابند.

جهان بینیِ محبّانِ الهی؛

روشن شد که در میان بندگان خداوند گروهی هستند که او را به جهت محبّت و عشق عبادت می‌کنند. این چنین افرادی دارای طهارت درون و

۱- خصال، صفحه ۲۱.

۲- المیزان، جلد ۱۱ صفحه ۱۶۰.

برون هستند و دل خود را از تمام تعلقات بریده‌اند. آنها تنها رضای خداوند متعال را در نظر دارند؛ به عبارت دیگر آنان تولّی و تبری تام دارند. هر چه خداوند دوست دارد، دوست می‌دارند و هر چه را بد می‌داند، بد می‌دارند. خداوند متعال به این افراد حیات و نور می‌بخشد و در مورد آنان می‌فرماید:

﴿أَوْ مَنْ كَانَ مَيِّتًا فَأَخْيَيْنَاهُ وَجَعَلْنَا لَهُ نُورًا يَمْشِي بِهِ فِي النَّاسِ كَمَنْ مَثَلُهُ فِي الظُّلُمَاتِ لَيْسَ بِخَارِجٍ مِنْهَا﴾^(۱).

آیا کسی که مرده بود، سپس او را زنده کردیم و نوری برایش قرار داده‌ایم که با آن در میان مردم راه برود، همانند کسی است که در ظلمتها باشد و از آن خارج نگردد؟

خداوند متعال در آیه‌ای دیگر می‌فرماید:

﴿أُولَئِكَ كَتَبَ فِي قُلُوبِهِمُ الْإِيمَانَ وَأَيَّدَهُم بِرُوحٍ مِنْهُ وَيُدْخِلُهُمْ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمْ وَرَضُوا عَنْهُ أُولَئِكَ حِزْبُ اللَّهِ أَلَا إِنَّ حِزْبَ اللَّهِ هُمُ الْمُفْلِحُونَ﴾^(۲).

آنان کسانی هستند که خدا ایمان را بر صفحه دل‌هایشان نوشته و با روحی از ناحیه خودش آنها را تقویت فرموده، و آنها را در باغهایی از بهشت وارد می‌کند که نهرها از زیر درختانش جاری است، جاودانه در آن می‌مانند، خدا

۱-سوره انعام، آیه ۱۲۲.

۲-سوره مجادله، آیه ۲۲.

از آنها خشنود است، و آنان نیز از خدا خشنودند آنها حزب الله اند بدانید
حزب الله پیروزان و رستگارانند.

دوستان خداوند متعال، همهٔ امور و اتفاقات را در ید قدرت ذات
اقدس ربوبی می‌بینند و هیچ حادثه و رویدادی آنان را ناراحت و مشمئز
نمی‌کند. شخصی همانند امیرالمؤمنین علیه السلام که در بالاترین نقطه از قلّه ایمان،
یقین و عشق به حضرت حق قرار دارد هنگامی که در محراب عبادت شمشیر
بر فرق مبارک ایشان فرود می‌آید، می‌فرماید:

«فزت وربّ الكعبة»^(۱).

سوگند به خدای کعبه که رستگار شدم.

نمونهٔ بارز دیگر این جمله افراد، حضرت سید الشهداء علیه السلام است که در
روز عاشورا و پس از پشت سر گذاشتن همهٔ سختیها و مصایب به درگاه
خداوند عرض می‌کنند:

«إلهي... رضا برضاك، لا معبود سواك»^(۲).

بارها... به رضای تو خشنودم، معبودی به جز تو نیست.

هنگامی که حضرت زینب علیه السلام در گودال قتلگاه بر بالین برادر علیه السلام
حاضر می‌شوند و حضرت دستور بازگشت به خیمه‌ها را به خواهرشان

۱- منتهی الامال، صفحهٔ ۲۱۰.

۲- من اخلاق الإمام الحسين علیه السلام، صفحهٔ ۱۴.

می دهند، زینب کبری علیها السلام می فرمایند: به سوی خیمه‌ها باز گشتم در حالی که صدای خنده سید الشهداء علیهم السلام را می شنیدم^(۱).

نمونه دیگر، حضرت زینب علیها السلام می باشند؛ برادر و بستگان ایشان به شهادت می رسند و خود و برخی دیگر به اسارت می روند، اما هنگامی که با شماتت عیدالله ابن زیاد روبرو می شوند می فرمایند:

«ما رأیت إلا جمیلاً»^(۲).

به جز زیبایی، چیز دیگری ندیدم.

کسانی که به این مقامات دست یافته‌اند، همچون کوه در ایمان و حُبّ خود استوارند و تنها رضایت خداوند متعال را می نگرند و خواست و اراده خداوند متّان را زیبا و جمیل می بینند.

حاصل سخن این که هنگامی که فردی خداوند را دوست داشته باشد، خداوند نیز او را دوست خواهد داشت و در این صورت بالاترین و کامل ترین درجه خلوص برای وی حاصل می گردد.

حضرت موسی علیه السلام به خداوند متعال عرض کرد: خداوندا! چرا از میان بندگان مرا برگزیدی و به این مقام رساندی؟ خداوند در پاسخ فرمود:

«إِنِّي اطَّلَعْتُ عَلَى خَلْقِي اطَّلَاعَةً فَلَمْ أَرْ فِي خَلْقِي شَيْئاً أَشَدَّ تَوَاضَعاً

مَنْكَ»^(۳).

۱- الحق المبين في معرفة المعصومين عليهم السلام، صفحه ۳۳۶.

۲- مثير الأحران، صفحه ۷۱.

۳- بحار الانوار، جلد ۷۲ صفحه ۱۲۳.

من به بندگانم آگاه گشتم ، اما بنده‌ای که از تو بیشتر فروتن باشد نیافتم .
فروتنی که نوعی پاکی و طهارت درونی می‌باشد ، نتیجه‌ای جز اخلاص
و انقطاع به ذات اقدس ربوبی ندارد .

﴿ ذَلِكْ هُدَى اللَّهِ يَهْدِي بِهِ مَنْ يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ ﴾^(۱) .

این هدایت خدا است ، که هر کس از بندگان خود را بخواهد با آن راهنمایی
می‌کند .

نتیجه سخن آن که بندگان برگزیده از خداوند متعال درخواست الهام
خاص می‌کنند و خداوند متعال در پاسخ آنان می‌فرماید : راه نیل به این الهام ،
اخلاص می‌باشد . راه یوسف عَلَيْهِ السَّلَامُ شدن مسدود نیست . با اخلاص در عمل
می‌توان ، همانند حضرت یوسف عَلَيْهِ السَّلَامُ برهان الهی را مشاهده نمود ، اما متأسفانه
هوا و هوس ، تعلقات و تمنیات نفسانی و مادی چشم بصیرت را کور و حجابی
سترگ بر آن افکنده است . اگر خلوص حاصل شود حجابها دریده خواهد شد .
انشاء الله خداوند متان به همه ما بصیرت و خلوص عنایت بفرماید .

« وَالسَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ »

۱- سوره انعام ، آیه ۸۸ .

کسانی که مفهوم عبودیت و ربوبیت را
دریافته‌اند و حدّ و جایگاه خداوند و خود را
شناخته‌اند، به خداوند متعال عشق می‌ورزند و
تمام خواسته‌های خود را با خواسته‌های خداوند
تطبیق می‌دهند. اراده و خواستی به جز اراده او
ندارند و هر چه که نزد خداوند ناپسند باشد را بد
و ناپسند می‌دارند و از همه چیز به جز خداوند دل
می‌برند.

(صفحه ۱۴ از همین جزوه)

www.yasrebi.ir

پست الکترونیک: info@yasrebi.ir

محل برگزاری جلسات :

چهارراه شهدا - خیابان معلم - کوچه معلم ۱۴ - پلاک ۸

تلفن ۷۷۲۳۶۷ و ۷۷۴۹۱۶۰ - نمابر ۷۷۴۳۹۱۹

